

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
41 (1999)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-23-0

BRNO 2000

9 9990385

150, —

PŘEHLED VÝZKUMŮ 41 (1999)

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, Ph.D.,
PhDr. Lubomír Šebela, CSc., RNDr. Vladimír Hašek, DrSc.,
Mgr. Richard Zatloukal, Miroslav Lukáš, Alice Del Maschio,
Dana Gregorová

Na titulním listě: Orlovice, okr. Vyškov. Letecký dokumentační snímek
zaniklého hradu.

Tisk: BEKROS

Náklad: 350 ks

© 2000 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

ale postupně nalezeno při povrchových sběrech v jihovýchodní části parcely 2063 a ty s největší pravděpodobností přísluší k původnímu inventáři depotu č. 13.

Charakter sídlištní jámy měl také objekt č. K8, který nicméně nálezově vykazoval zcela jednoznačnou intencionální výplň. Obsahoval značné kvantum velatické keramiky, zlomků mazanice, lastur, zvířecích kostí a nechyběl ani zuhelnatělý paleobotanický materiál (zejména obilí a proso). Nálezově obdobný charakter měl také objekt K9, představující však zřejmě rozsáhlou plošnou kumulaci, z níž byl výzkumem zachycen a odkryt pouze její jižní okraj. Většina částí keramických nádob z tohoto objektu nese známky přepálení, některé jsou žarem zcela zdeformovány a paleobotanický materiál (opět zejm. obilí, proso, kusy zuhelnatělého dřeva) se zde natolik lokálně koncentroval, že vytvořil samostatnou, až 0,4 m mocnou vrstvu. Neobvyklého rázu byl posléze velatický objekt K10, který představovala nevelká a přesně ohraničená koncentrace nálezů v hloubce 0,20-0,35 m. Celkovým tvarem (1,15 x 0,70 m) a nápadnou kumulací neopracovaných středně velkých a menších kamenů objekt připomínal kamenný zával hrobu, mezi kameny však byly nalezeny jen drobné zlomky velatické keramiky a hrudky mazanice. V hloubce 0,35 m celá kumulace náhle končila, aniž by byla zapuštěna do intaktního podloží.

Milan Salaš, MZM Brno

Literatura:

Salaš, M. 1985: Metalurgická výroba na výšinném sídlišti z doby bronzové u Blučiny, ČMM LXX, 37-56.

Salaš, M. 1997: Blučina (okr. Brno-venkov), PV 1993-1994, 141-142.

Resumé:

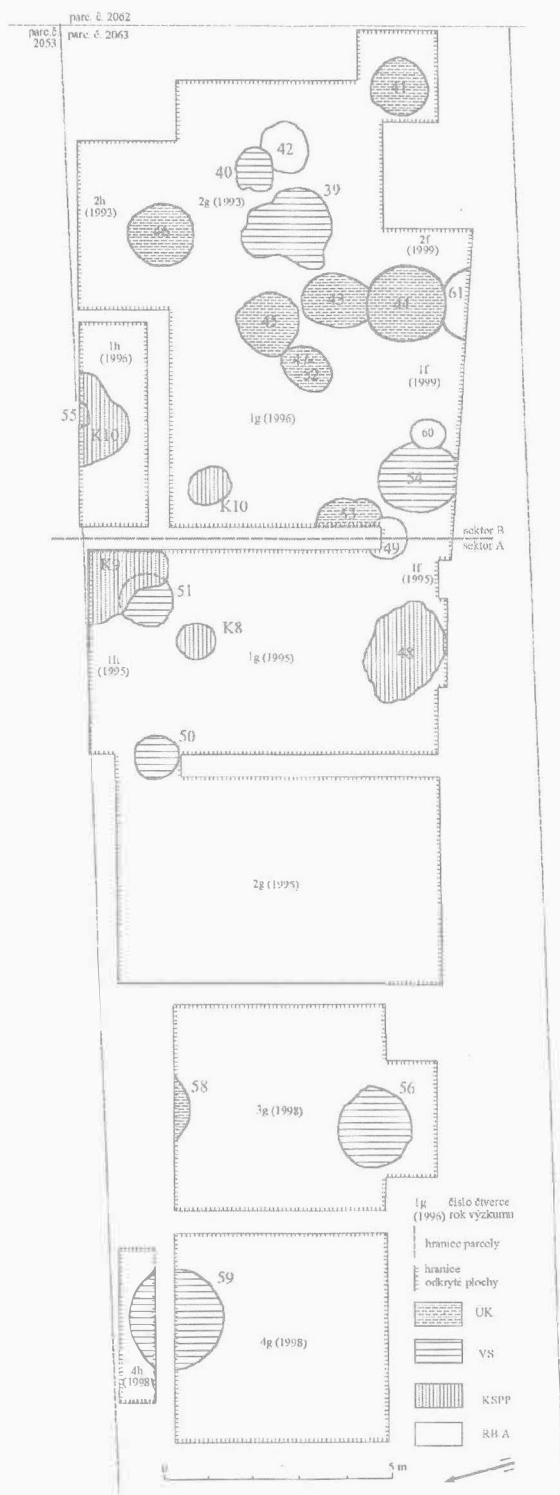
Blučina (Bez. Brno-venkov). Cezavy. Ältere u. jüngere Bronzezeit, Urnenfelderzeit. Siedlung. Systematische Grabung.

BŘUCHOTÍN (okr. Olomouc)

„Grunty“. Doba bronzová - KLPP. Pohřebiště. Záchraný výzkum.

Záchraný archeologický výzkum proběhl v červnu 1999 při výstavbě trafostanice a pokládání vysokonapěťového kabelu. Výkopem o celkové délce cca 120 metrů bylo narušeno 7 žárových hrobů z mladší doby bronzové.

Lokalitu najdeme na mapě ZM ČSR 1:10000, listu 24-22-13. Objekty se nacházely na linii vytyčené koordináty 364 mm od ZSČ, 188 mm od JSČ, 371 mm od ZSČ a 200 mm od JSČ.

Obr. 1. Blučina - Cezavy. Plocha výzkumu v letech 1993, 1995-1996, 1998-1999 na parc. č. 2063. Plan der Ausgrabungen. ÚK: únětická kultura - Aunjetitz K., VS: věteřovská skupina - Věteřov Gr., KSPP: kultura středodunajských popelníkových polí (velatická fáze) - K. der mitteldanubischen Urnenfelder (Velatice - Phase), RB A: starší doba bronzová (kulturně neurčeno) - ältere Bronzezeit.

Nadmořská výška v místě nálezů měla hodnotu 241 m. Lokalita se nachází na SV orientovaném mírném návrší, které zvolna přechází v pravobřežní terasu řeky Moravy. Hroby byly převážně zahloubeny do mocné starší kulturní vrstvy. Jen ve třech případech bylo výkopem zasaženo podloží. Dva hroby obsahovaly bronzový inventář, jednalo se o 3 šipky se zpětným háčkem v hrobě č. 1 a o závěsek z hrobu č. 5. Kulturní vrstva až na dva střepy KZP neobsahovala žádný materiál, byla proto zařazena rámcově pouze do pravěku. Hrobové celky můžeme předběžně datovat do průběhu stupně Ha-A1.

Filip Šrámek, Petr Vitula, AC VMO

Resumé:

Břuchotín (Bez. Olomouc) „Grunty“. Kultur der Lausitzer Urnenfelder. Brandgräberfeld. Rettungsgrabung.

BYSTROČICE (okr. Olomouc)

„Zborov“. Pravěk (KLPP?). Sídliště. Záchranný výzkum.

Na jaře 1999 proběhl záchranný archeologický výzkum na trase plynofikace Bystročice-Žerůvky. Výkop stavby, ležící podél levé strany silnice Bystročice-Nedvězí, narušil na již známé lokalitě KLPP dvě jámy. Identifikace lokality v mapě MZ 1:10000, list 24-22-24, v souřadnicích 1 mm od Z s. č., 35 mm od J s. č.; 7 mm od Z s. č., 47 mm od J s. č.

Marek Kalábek, AC VMO

Resumé:

Bystročice (Bez. Olomouc). „Zborov“. Urnenfelderkultur? Siedlung. Rettungsgrabung.

DOLNÍ BOJANOVICE (okr. Hodonín)

„Padělky u hodonínské cesty“, „Nivky u starého rybníka“. Kultura popelnicových polí. Sídliště. Záchranný výzkum.

Ve dnech 2.-5. 7.1999 došlo při hloubení rýhy pro plynovod 300 m východně od obce k narušení sídlištních objektů z doby popelnicových polí. Lokalita se nachází na obou březích Prušánky. Celkem bylo narušeno deset objektů, z toho devět na pravém břehu potoka. Jediný objekt (č. 8), zjištěný na levém břehu, byl již značně vzdálen od ostatních objektů.

Objekty nebyly prokopány, pouze začištěny v profilu výkopu, zdokumentovány a ovzorkovány za účelem bližšího kulturního určení.

Jaroslav Škojec, AÚ AV ČR Brno

Literatura:

Škojec, J. (v tisku): Archäologische Fundstätten und Funde im "Hinterland" des Burgwalls von Mikulčice IV (Katastralgemeinde Čejkovice, Dolní Bojanovice, Josefov, Nový Poddvorov, Petrov, Prušánky, Starý Poddvorov, Strážnice, Sudoměřice, Vnorovy). In: Studien zum Burgwall von Mikulčice IV.

Resumé:

Dolní Bojanovice (Bez. Hodonín). „Padělky u hodonínské cesty“, „Nivky u starého rybníka“. Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

MOHELNICE (okr. Šumperk)

„U Moravy“ (zatopená šterkovna). Doba bronzová? Monoxyl. Záchranná akce.

V červnu 1999 si autor při rybolovu povšiml z vody vyčnívajícího kusu kmene stromu. Při bližším ohledání zjistil, že se může s velkou pravděpodobností jednat o dlabaný člun zabořený do náplavových vrstev na břehu dnes ještě aktivní šterkovny východně od Mohelnice. Jedná se o velice známou především neolitickou archeologickou lokalitu (Tichý 1956; týž 1962; týž 1970; týž 1972). Na místě byla ve dnech 21.-24. 6. 1999 za vydatné pomoci pracovníků muzea provedena technicky a organizačně velmi náročná záchranná akce, která potvrdila původní předpoklad.

Místem nálezu se stal východní břeh mohelnického jezera, východně od města Mohelnice a jižně od silnice spojující Mohelnici s Úsovem. Dnešní regulovaný tok řeky Moravy se nachází ve vzdálenosti necelých 50 m od místa objevu. Výzkumem bylo zjištěno, že dlabaný člun leží dnem vzhůru těsně při břehu dnešního jezera a jeho zád' je hluboko zahloubena pod vrstvami šterkopísku a jílů. V bezprostředním okolí přídě, ale poté také zádě lodi, bylo zaznamenáno pod vodou několik kůlů (průměr ca 20 cm) působící dojmem řady. Ve spolupráci se zaměstnanci šterkovny jsme se zpočátku snažili obnažit trup lodi odvířováním. Přitom jsme objevili nestratifikované nálezy několika dřevěných artefaktů zatím nejasné funkce a jeden obecně pravěký střep z nádoby. Nakonec bylo k odstranění náplav nad zadní částí lodi použito těžké mechanizace (stroj UDS). Odkopáním sedimentů nejméně do hloubky 1 m pod dnešní hladinou se postupně podařilo obnažit celou loď. Zád' se nacházela v řadě alespoň 4 kůlů a byla mezi ně jako by zaklíněna. Nálezová situace působí dojmem původního uložení monoxylu v místě úvaziště či malého přístavu. K jeho převrácení mohlo dojít v důsledku nám blíže neznámé události,